

Projekt Pirlaxviken

Den eutrofa och långsamt igen-växande Pirlaxviken är ett av östra Nylands fågelparadis. Fågelarter som häckar eller ofta observeras där är till exempel havsörn, fiskgjuse, brun kärrhök, sångsvan, gråhäger, ägretthäger och grågås. Varje år ses upptill 150 olika fågelarter vid Pirlaxviken. Men ökningen av täta vassområden samt den svaga vattencirkulationen har också väckt oro för vikens framtid.

Nylands Andelsbank har beviljat Pirlax byaförening ett bidrag på 2 500 euro, som ska användas för att utreda det aktuella tillståndet i Pirlaxviken. Vi kommer också att ta reda på vilka åtgärder som kan vidtas för att förbättra fåglarnas och andra djurs livsmiljöer i viken. Vi kommer att använda en extern expert för rapporten. I nästa nummer av Pirlaxbladet berättar vi hur Projekt Pirlaxviken framskrider.

Copyright: Maanmittauslaitos

Pirlaxviken-projekt

Rehevöitynyt ja hitaasti umpeen kasvava Pirlaxviken on nykyisellään yksi itäisen Uusimaan lintuparatiiseista. Lahden ympäristössä pesiviä tai usein havaittuja lintulajeja ovat esimerkiksi merikotka, kalasääski, ruskosuohaukka, laulujoutsen, harmaahaikara, jaloahaikara ja merihanhi. Vuosittain Pirlaxvikenillä nähdään jopa 150 lintulajia. Lahden rehevöityminen ja veden vähäisen vaihtuminen ovat kuitenkin herättäneet myös huolta lahden tulevaisuudesta.

Uudenmaan Osuuspankki on antanut Piirlahden kyläyhdistykselle 2 500 euron suuruisen avustuksen, joka on tarkoitus käyttää Pirlaxvikenin tämänhetkisen tilan selvittämiseen.

Selvitetään myös mitä toimenpiteitä voitaisiin tehdä lahden linnuston ja muun luonnon elinympäristön parantamiseksi. Tulemme käyttämään selvityksen teossa ulkopuolista asiantuntijaa. Kerromme seuraavassa Pirlaxbladetissa lisää Pirlaxviken-projektin edistymisestä.

En vacker söndag i början på maj samlades vi till en fågelutfärd. Bybon och erfarna fågel-skådaren Markku Wallin lotsade oss runt Pirlaxviken. I sällskapet på 10 personer ingick såväl erfarna fågel-skådare som nybörjare. I huvudsak tittade vi på sjöfåglar, men vårens första svartvita flugsnappare visade sig också. Ett femtiotal olika fågelarter lyckades vi få syn på under förmiddagen. Missade du den första utfärden så har du en ny chans söndagen den 26. maj kl. 7.00. Nu har de insektätande fåglarna hunnit anlända så de är i fokus den här gången.

Vårens första fågelexkursion samlade tio deltagare och vi lyckades få syn på närmare femtio olika fågelarter. Kevään ensimmäisellä linturetkellä oli kymmenen osallistujaa, ja onnistuimme näkemään lähes viisikymmentä eri lintulajia.

Kauniina sunnuntaiaamuun toukokuun alussa kokoon-

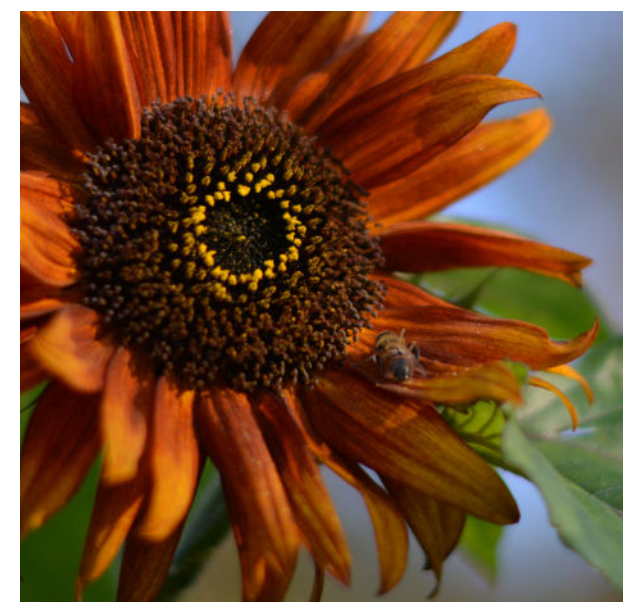
nuimme linturetkelle. Kyläläisten ja kokenut lintuharrastajien

ja Markku Wallin opasti meitä ympäri Pirlaxvikenä. Kymmenen hengen seurueessa oli sekä kokeneita lintuharrastajia että aloittelijoita. Katselimme pääasiassa merilintuja, mutta löysimme myös kevään ensimmäisen kirjositsepon. Aamupäivän aikana ehdimme bongata viitisenkymmentä eri lintulajia. Jos sinulta meni ensimmäinen retki ohi, sinulla on uusi mahdollisuus sunnuntaina 26.5 klo 7.00. Tällä hetkellä hyönteissyöjät ovat saapuneet, joten niitä ensisijaisesti kuuntelemme ja katselemme.

Pirlaxbladet

Numero 1/Nummer 1 Maj/Toukokuu 2024 - www.piirlahti.fi

Fågelexkursion/ Linturetki

Söndagen den 26.5 kl. 7.00. Start från Tegelbruksvägen 97. Pirlaxbon och fågelkännaren Markku Wallin guidar oss. Ta med egen termos, byaföreningen bjuder på semlor. Reservera ca. tre timmar för utfärden. Frågor och anmälningar till Mina 040-7680484.

Sunnuntaina 26.5 klo 7.00. Lähtö Tiiliruukintie 97. Piirlahtelainen lintumies Markku Wallin opastaa. Oma termos pullo mukaan, kyläyhdistys tarjoaa sämpylöitä. Varaa noin 3 tuntia retkeä varten. Ilmoittautuminen ja kysymykset Minalle 040-7680484.

Årsmöte / Vuosikokous

Pirlax byaförening rf har årsmöte onsdagen den 12. juni 2024 kl. 18.00 på Pirlax gård. Vi behandlar stadgeenliga ärenden. Kafeservering. Kom och bekanta dig med den nuvarande styrelsen och delta i verksamheten.

Piirlahden kyläyhdistys ry:n vuosikokous keskiviikkona 12. kesäkuuta 2024 klo 18.00 Piirlahden kartanolla. Käsitellään sääntömääräiset asiat. Kahvitarjoilu. Tule tutustumaan nykyiseen hallitukseen ja ota osaa toimintaan.

Bekanta dig med byn/ Kylä tutuksi

Söndagen den 7. juli kl. 10.00 skogsutfärd till Skedberget som finns i ett av Pirlax yttersta hörn. På Skedberget finns ett stort

röröse där fem byar möts: Pirlax, Våla, Fagersta, Seitlax och Ebbo. På vackra Skedberget beundrar vi utsikten och äter egen medhavd matsäck. Vi startar från Söderkulla, Nybackavägen 182. Vi vandrar 3-4 km längs skogsväg, i skog och på berg. Reservera 2-3 timmar för utfärden. Anmälningar och frågor till Niklas 040-7048050.

Sunnuntaina 7. heinäkuuta klo 10.00 metsäretki Piirlahden yhteisen uloimpaan kulmaan, Skedbergetin kalliolle. Skedbergetillä olevalla rajapyykillä kohtaavat viisi kylää: Piirlahti, Voolahti, Fagersta, Seitlahti ja Epoo. Kauniilla Skedbergetillä ihailamme näköalaa ja syömmme omia eväitä. Lähdemme Söderkullasta, Nybackantie 182. Kävelemme 3-4 km metsäteillä, metsässä ja kalliolla. Varaa noin 2-3 tuntia retkeä varten. Ilmoittautuminen ja kysymykset Niklakselle 040-7048050.

Sommarfest / Kesäjuhlat

Pirlax byaförenings sommarfest söndagen den 28. juli 2024 kl. 15-17 på Pirlax gård. Lotteri, kaffeservering och umgänge med bybor.

Piirlahden kyläyhdistyksen kesäjuhlat sunnuntaina 28. heinäkuuta 2024 klo 15-17 Piirlahden kartanolla. Arpajaiset, kahvitarjoilu ja yhdessäoloa kylälaisten kanssa.

Välkommen! Tervetuloa!

Facebookgruppen för vänner av Pirlax. Facebook ryhmä Piirlahden ystäville.

Pirlax-Piirlahti, byaförening rf-kyläyhdistys ry.

Haluatko lehden sähköpostiin? Vill du få tidningen per e-post?

Ilmoita osoitteesi/ meddela din adress till Liisa Wilska, eliisa.wilska@gmail.com Mina Westerholm, strandhagen@gmail.com

Ilkka Sarkian kesämuistoja

Ilkalla oli ”tukka takana, elämä edessä” 1970-luvulla. Valokuva: Matti Villanen

Sarkian perhe tuli Piirlahteen vuonna 1963, kun he saivat vuokrata Koivulan perheen talon kesähuvilaksi. Tätä jatkui viisi kesää eteenpäin. Uuno ja Ellen Koivula sekä tyttäret Kaarina ja Anneli muuttivat kesäksi rannan saunamökkiin. Sarkian perheeseen kuului isä Veikko, äiti Irja sekä lapset Ursula ja Ilkka. Sarkiat viihtyivät, sillä kylässä oli vilskettä ja vili-nää. Tytärsaarelaisia ja kesäasukkaita oli paljon, sillä suurin osa tytärsaarelaisista perheistä vuokrasi talonsa kesäksi kesävieraille.

Ilkan ystävä Matti vietti myös joka kesä aikaa Sarkioiden luona Piirlahdessa. Pojilla oli aina vauhti päällä ja he keksivät kaikenlaisia kepposia. Monesti pojat lähetettiin Ryynäsen kauppaan ostoksille. Polkupyörillä ajettiin lujaa, Tiiliruukintie oli kapea ja kuoppainen, joten toisinaan kananmunat olivat rikki kotiin tullessa.

Pojat olivat tietenkin kiin-

nostuneita merellä liikkumisesta ja saivat Uuno Koivulalta veneen lainaksi souturetkilleen. Veneessä oli kahdet airoparit ja innoissaan he soutivat Pirlaxfjärdenin yli. Se olikin nuorille pojille kuin olisi ylittänyt Atlantin. He tulivat pienelle luodolle Svedjeholmenin ja Falkholmenin välillä ja jatkoivat siitä matkaa Åbyn suunnalle Flackholmenille. Tuuli oli yltyntyt ja Veikko-isä oli huolissaan, kun poikia ei näkynyt. Veikko sai Uunon ruuhen lainaksi ja lähti etsimään poikia. Oli jo kova merenkäynti. Kun hän viimein löysi pojat, ruuhi oli jo puolillaan vettä. Veikko ei ollut mikään merimies ja oli jo huolestettu ja väsymyksestä ärtynyt. Kun pojat, iloiten suuresta seikkailustaan ehdottivat, että he ottaisivat ruuhen hinaukseen, Veikon huumori ei ollut enää parhaimmillaan. Veikon piti pelastaa pojat eikä päinvastoin. Kun seurue saapui rantaan, Uuno Koivula seisoi siel-

lä tähystäen kiikarilla. Poikia hän uhkaili katajaisilla, jos tällainen vielä toistuisi.

Sarkiat pyysivät Uuno Koivulaa myymään heille saariton-tin. Kauppa onnistui kuitenkin vasta Uunon edesmentyä, jolloin Sarkiat saivat ostaa puolikkaan saaren. Kesällä 1968 Henrik Lönnroth, Lenni Sjöström ja Håkan Grundström rakensivat perheelle mökin saareen.

Rakennusaikana Ilkka oli lu-vannut tuoda ahvenia, että Irja-äiti voisi keittää keittoa rakennusmiehille. Sinä päivänä ei kuitenkaan onnistunut, tuli pelkästään särkiä. Äiti keitti särjistä keittoa, mutta sanoi sen olevan ahvenkeittoa. Miehet söivät, mutta Lenni Sjöström sanoi ”De här e int någå abborre”.

Veneet ja moottorit olivat Ilkan suuri intohimo pienestä pitäen. Hän muistaa kesän 1965 kun Yrjösten kesävieras Kaljunen tarjosi hänelle kyydin veneellään. Kaljusella oli

jopa kahdeksanhevosvoimainen Crescent-moottori venees-sään. Sarkioiden ensimmäinen vene oli mahonkinen, kräköläisen B.H. Johanssonin rakentama. Ilkka muistelee kaihol-la venettä ja sen tuoksua.

Teininä Ilkka rakensi talvella venettä kerrostalon autotallissa Helsingissä. Siellä hän napputeli vanerivenettä illat pitkät. Vene oli vesimäkärä eli yhden hengen kilpavene. Jos kaveri oli kyydissä, tämä sai istua keulassa. Veneen valmistuttua sillä ajettiin yhtä mittaa. Alussa oli 18-hevosvoimainen moottori, myöhemmin 25 heppaa. Veneellä tuli käytyä tansseissa, niissä joihin veneellä pääsi eli Sarvisalossa sekä Gäddragissa. Bensaa meni ja lisää ostettiin Ryynäsen kaupasta. Elvi Ryynänen hoiti kauppaa ja Elis bensanmyyntiä. Elis otti aina torkut päiviin ja toisinaan Ilkka joutui herättämään Eliksen. Elis valitteli, ettei tämä bensanmyynti kyllä kannata ja päiväu-

Ilkka saaren laiturilla. B.H.Johanssonin Kräkössä rakentama mahonkivene.

netkin menivät pieleen.

Opiskelu ei tässä vaiheessa vielä kiinnostanut Ilkkaa ja niin eräänä keväänä tulikin ehdot sekä englannissa että ruotsissa. Ilkalle järjestettiin yksityisopetusta Piirlahdessa. Inkeri Lavonen oli englannin kielen lehtorina Haminassa, mutta vietti kesälomat kotona kartanolla Piirlahdessa. Ilkka sai arvosanat korotettua ja pääsi seuraavalle luokalle.

Seuraavana kesänä Ilkka teki tietöitä, vesoi pusikoita tienvarressa. Tielaitoksella hänen pomonsa oli piirlahtelainen Hurme. Hurme oli tuttu näky kylällä, kun hän päristeli mopolaan.

Armeijassa ollessaan Ilkka pääsi lomille viettämään juhannusta. Hän lähti veneellä Sarvisaloon juhannustansseihin. Juhlien päätyttyä Ilkka päätti löytää toiset juhlat ja

ohjasi venettä sinnepäin, missä loistivat kirkkaimmat valot. Hän tuli rantaan, hakeutui talolle ja juhlia päin. Siellä olikin Armi Ratia vastassa. Ilkka oli päätyntyt Bökarsiin. Armi pelästyi tuntematonta miestä ja sanoi ”soitetaan poliisit”. Ilkalle tarjottiin kuitenkin huone, jossa nukkua väsymyksensä pois. Aikaisin aamulla Ilkka häipyi vähin äänin kotiin saareen.

Vuonna 1986 Sarkiat ostivat toisen puolikkaan saaresta, jolle Ilkka rakennutti mökin omalle perheelleen. Rakentajina olivat tällä kertaa Ville ja Jussi Porkka naapurista. Ilkka pyysi heitä rakentamaan paksut seinät, jotta siellä pärjäisi kaikkina vuodenaikoina ja hyvin on pärjätty. Talvisinkin on tullut oltua mökillä paljon ja joskus koeltua ääriolosuhteita ehkä liikaakin.

Ilkka ja Dari-koira 1960-luvulla Tiiliruukintielle.

Ilkka kertoo aina viihtyneensä saaresta, ehkä liiankin hyvin.

Ilkka kertoo aina viihtyneensä saaresta hyvin. Isä Veikko viihtyi myös, vielä iäkkäänäkin hän tuli kävellen saareen talvisin. Jos Karimaan pojat olivat mökillään ja näkivät Veikon tulevan, he lähtivät aina kyyditsemään häntä moottorikelkalla. Viimeisillä kerroilla, kun Veik-

ko tuli saareen hänet nostettiin veneeseen.

Sarkiat ovat aina kirjoittaneet lokikirjaa. Kirjaan kirjoitetaan kaikesta mitä perheen saarielämään mahtuu. Veikko oli innokas kirjoittamaan ja kirjoja kertyi useampia vuosien myötä. Veikon käsiala oli vaikeasti luettavaa, joten hän päätti ker-ran kirjoittaa omat kirjoituk-sensa puhtaaksi kirjoituskoneella pimeinä talvi-iltoina. Paluumatkalla saaresta nousi kova myrsky, Veikko joutui merihätään ja kassi lennähti mereen. Lokikirja numero kolme on meren pohjassa ja sen mukana Sarkian perheen monen vuoden muistot. Onneksi sähköttömällä saarella yksi ajan-viete on kuitenkin menneiden muistelu. Uusille sukupolville kerrotaan aina uudestaan jo ennestään tuttuja tarinoita perheen vaihteista saarella.